

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
Черниківської гімназії
Пасічнянської сільської ради
Протокол №1 від 30 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор гімназії
Іван Мельник

**Освітня програма
Черниківської гімназії
Пасічнянської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік**

ЗМІСТ

1. Вступ. Загальні положення освітньої програми
2. Розділ I. Призначення гімназії та засіб його реалізації
3. Розділ II. Опис моделі випускника Черниківської гімназії
4. Розділ III. Цілі та задачі освітнього процесу
5. Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми
6. Розділ V. Навчальний план та його обґрунтування
7. Розділ VI. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій
8. Розділ VII. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

ВСТУП

Освітня програма Черниківської гімназії на 2024-2025 н.р. розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53), на виконання Законів України „Про освіту”, «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 „Про затвердження Державного стандарту початкової освіти” (для 1-2 класів), листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 „Щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”, наказу МОН України від 21.03.2018 №268 „Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів”; постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 „Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти” (2-4 класи), наказу МОН України від 20.04.2018 № 407 „Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня” (2-4 класи), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 „Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня”.

Освітня програми початкової освіти та базової середньої освіти (далі - Освітні програми) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти та Державним стандартом базової загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Програми побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей.

РОЗДІЛ I

Призначення гімназії та засіб його реалізації

У відповідності до чинного законодавства Черніківська гімназія здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь – основна загальна освіта.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Гімназія школа забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою освітою становить елементом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору та реалізації шляхів подальшого здобуття освіти. Зміст освіти на цьому ступені є єдиним для всіх учнів; особистісно орієнтований підхід здійснюється через варіативність методик організації навчання залежно від пізнавальних здібностей, а також через курси за вибором.

Найважливіше завдання нашого закладу – розвивати творчі здібності учнів, допомагати їм реалізовувати свої таланти. Всебічний і гармонійний розвиток особистості передбачає єдність її освіченості, вихованості, загального розвитку. Тому перед педагогічним колективом стоїть першочергове завдання – виконувати найбільше замовлення суспільства: забезпечувати випускників якісною освітою й високою мотивацією на навчання впродовж життя, створювати можливості для реалізації професійного самовизначення.

Стратегічна мета розвитку полягає у створенні умов для отримання кожним учнем того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям; розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, формування його ціннісних орієнтирів, прищеплення навичок соціальної компетентності. Основними завданнями навчально-виховного процесу на першому ступені навчання є пробудження в дитині зацікавленості. *Щоб вона починала досліджувати те, що її зацікавило, щоб брала в руки книжку, яка її зацікавила, і від того розбудовувати культуру дослідження чи читання*". Обов'язково педагогічний колектив повинен враховувати індивідуальні особливості з формування базових знань, умінь та навичок, сприяти розвитку пізнавальної мотивації учня та його життєвих навичок.

Зміст базової середньої освіти створює передумови:

- для всебічного розвитку особистості і визначається на засадах загальнолюдських та національних цінностей, науковості і систематичності знань, їх значущості для соціального становлення людини, гуманізації і демократизації освіти в гімназії;

• надання навчанню українознавчої спрямованості, що безпосередньо здійснюється вивченням української мови, української літератури, історії України, географії України, українського мистецтва тощо;

- для індивідуалізації та диференціації навчання, запровадження особистісно орієнтованих педагогічних технологій, формування соціальної, комунікативної, комп'ютерної та інших видів компетентності учнів

Між освітою і вихованням повинен існувати зв'язок: від навчання до виховання.

Процес виховання при правильній організації негайно виявляє благодатний вплив на навчання, оскільки виховання дисциплінованості, організованості, суспільної активності та інших якостей створює передумови для більш активного й успішного навчання. Власне, без належної вихованості учнів ефективний процес навчання неможливий.

Таким чином, головне завдання педагогічного колективу Черниківської гімназії – в мовній мірі реалізувати та гармонійно поєднати реалізацію всіх аспектів у навчанні:

- системою уроків, які передбачають завдання освіти, виховання і розвитку учнів;
- змістом діяльності учителя і учнів, який забезпечував би реалізацію всіх трьох видів завдань;

- різноманітністю методів, форм і засобів навчання;

- в процесі контролю і самоконтролю навчання і при аналізі його результатів, причому одночасно оцінюється якість реалізації всіх функцій, а не однієї з них.

Сукупність цих вимог при побудові процесу навчання підносить його на якісно вищий рівень, при якому комплексно реалізуються завдання, що стоять перед освітнім закладом.

Основним засобом реалізації є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту програми початкової та основної школи. Інші засоби реалізації:

- введення в навчальний план курсів за вибором, що сприяють

загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності

(інтелектуальній, трудовій, художньо-естетичній тощо);

- надання учням можливості вибору темпу засвоєння навчального матеріалу;

- інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

Спрямованість освітньої програми:

- виховання працьовитості, любові до природи;

- розвиток в учнів національної самосвідомості;

- формування людини та громадянина, яка прагне до вдосконалення та змін у суспільстві;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;

- формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;

- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

РОЗДІЛ II

Опис моделі випускника Черниківської гімназії

Випускник – це здорова особистість, яка усвідомлює свою приналежність до людства в цілому і одночасно відчуває свою унікальність. Зацікавлена, допитлива, в якій сформована комунікативна компетентність, тому легко іде на контакт, вірить в свої сили завдяки інформаційній компетентності, вміє аналізувати, шукати, відбирати необхідну інформацію, зберігати та транслювати її, відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Особистість, яка відкрита до світу і має певні навички соціальної поведінки, визначає коло своїх власних інтересів, усвідомлює свої здібності та прагне до їх розвитку. Звичайно батьки повинні відіграти роль партнера у спільній справі.

Випускник Черниківської гімназії має міцні знання і вміло користується ними. Отримані знання та вміння тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах основної школи таких наскрізних ліній ключових компетентностей як „Екологічна безпека й сталий розвиток”, „Громадянська відповідальність”, „Здоров'я і безпека”, „Підприємливість і фінансова грамотність” спрямовані на формування в здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формувати в учнів уяву про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

РОЗДІЛ III

Цілі та задачі освітнього процесу

Основне завдання навчального закладу – створити умови, які допоможуть дитині, що починає свій освітній шлях, повірити в те, що навчання може й повинно бути для неї успішним, цікавим та привабливим. Для цього вчителю слід формувати позитивне ставлення дитини до:

- навчального закладу в цілому (оформлення, комфорт, організація навчального, спортивного та побутового простору);
- розміщення свого класу (унікальна, комфортна естетика й стиль);
- всіх працівників гімназії;
- однокласників та інших учнів гімназії (безконфліктність взаємовідносин, розвиток спілкування в школі та поза її межами, створення дружніх зв'язків);
- змісту навчальної діяльності (доступність, розвиваючий характер, глибина в поєднанні з яскравим представленням матеріалу, різноманітність);
- власних результатів навчальної та позашкільної діяльності (різнобічність системи оцінки знань, орієнтація на успіх, розвиток позитивної самооцінки).

Виконати ці завдання можна, якщо в освітньому процесі міститься:

- зворотна реакція на властиву дитині цікавість та розвиток її засобами пізнавальної діяльності;
- використання гри як одного з найпривабливіших видів діяльності в навчальному процесі та позашкільних заняттях;
- спілкування з друзями – однокласниками, цікавими педагогами-дорослими, старшокласниками;
- успішна взаємодія вчителів з батьками;
- рання діагностика й профілактика навчальних та поведінкових відхилень у школярів;
- виявлення та індивідуальний супровід обдарованих дітей;
- організація освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства, дискримінації та випадків булінгу;

Цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальної освіти на рівні вимог Державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

РОЗДІЛ IV

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Перелік навчальних програм

Початкова школа (I ступінь)

1-2 класи

Предмет	Програма
Українська мова Математика Англійська мова Я досліджую світ Мистецтво Фізкультура	Типова освітня програма початкової освіти НУШ під керівництвом Р. Б. Шияна за додатком до наказу МОН України від 21.03.2018 №268, зі змінами, затвердженими наказом МОН України 08.10.2019 р. №1272

3-4 клас

Предмети	Програма
Українська мова Англійська мова Математика Я досліджую світ Інформатика Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма початкової освіти НУШ під керівництвом Р. Б. Шияна за додатком до наказу МОН України від 21.12.2018 №1461, зі змінами, затвердженими наказом МОН України 08.10.2019 р. №1273

Базова школа (5-7 клас)

Предмет	Програма
Укр. мова	Модельна навчальна програма »Українська мова 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти(автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В...), рекомендовано МОН України (наказ від 12.07.2021 року №795)
Укр. література	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 класи»(автори : Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.) Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 року №795)
Математика	Модельна навчальна програма «Математика 5-6 класи» загальної середньої освіти (автор Ривкінд Н.Я.), затверджено МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 року №795)
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» («Школа радості», автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О. та інші) рекомендовано МОН України (наказ № 795 від 12.07.2021 року).
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класів» для закладів загальної середньої освіти (автори: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С. та інші) (наказ МОН України від 12.07.2021 року №795)
Природознавство	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу 5-6 класи» (автор Коршевніук Т.В.) «рекомендовано наказ МОН України від 12.07. 2021 року № 795»
Історія	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадської освіти 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С.) «Рекомендовано МОН України (наказ МОН від 12.07.2021 року №795)

Технології	Навчальна програма «Технології 5 клас» (автори Терещук А., Абрамова О. та інші) затверджено МОН України (наказ МОН від 12.07.2021 року № 795)
Образотворче мистецтво	Навчальна програма «Мистецтво 5-6 класи» (автор Масол Л.М.) рекомендовано МОН України (наказ МОН від 12.07.2021 року № 795)
Основи здоров'я	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут 5-6 класи»(автори Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьева І.В....) «Рекомендовано МОН України (наказ МОН ВІД 12.07.2021 року №795)»
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 клас» (автор Істер О.С.), затверджено МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 року №795)
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура 5-6 класи » (автори: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А. та інші) «Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 17.08.2022 року №752)»
Етика	Модельна програма «Етика 5-6 класи» автори: Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Жаліба О.В.... »Рекомендовано МОН України » (наказ МОН України від 17.08.2022 року №752).
Природа	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу 5-6 клас»(автор Істер О.С.), «Рекомендовано наказ МОН України від 12.07.2021 року № 795»

Базова школа (8-9 класи)

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім „Освіта”, 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 7-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 7–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 7–9 класи». Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 7-9 класи, К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Природознавство	Програма з природознавства для загальноосвітніх навчальних закладів 5 клас 2017 рік (наказ МОН України від 07.06. 2017 №804)
Історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів „Історія України. Всесвітня історія. 7-9 клас”, 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.7-9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх навчальних закладів. Основи здоров'я -К.: Видавничий дім „Освіта”, 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Інформатика	Інформатика. 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 7-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 7-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804
Біологія	Біологія. Програма для 7-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 7-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 7–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 7–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

Правознавство

Правознавство. Практичний курс. 9 клас. (авт. Ремех Т.О., Пометун О.І.). Програма, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;